

Mfv.I.10.221/2015/4.

A Kúria a dr. Náthly József ügyvéd által képviselt dr. felperesnek a dr. Nagy Dorottya jogtanácsos által képviselt alperes ellen munkáltató egészségsértése miatti kárfelelősség iránt a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 3.M.494/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.644/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2016. január 6. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.644/2014/4. számú ítéletének azon rendelkezését, amellyel a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.494/2013/22. számú ítéletének az alperes 555.181 (ötszázötvenötezer-egyszáznyolcvanegy) forint kártérítés megfizetésére kötelező döntését helybenhagyta és rendelkezett a tőkemarasztalás után járó kamat mértékéről, valamint az elévülésre vonatkozó döntést, hatályában fenntartja.

Azt a rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ezen összeget meghaladó keresetet elutasító döntését helybenhagyta - az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A hatályában fenntartott rész tekintetében az alperest kötelezi, hogy fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg az államnak - felhívásra - 55.520 (ötvenötezer-ötszázhusz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. A felperes a lerótt 306.000 (háromszázhatezer) forint felülvizsgálati illetéket visszaigényelheti.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét 30.000 (harmincezer) forintban, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét 305.500 (háromszázöttezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

I n d o k o l á s

A felperes mozdonyvezetőként állt az alperes alkalmazásában, amikor 1972. május 5-én a munkahelyén munkavégzés közben balesetet

szenvedett. Ennek következtében bal lábszársérülése keletkezett, ennek során azt felső harmadában csonkolni kellett. A baleset miatt az alperes a felperes munkakörét megváltoztatta, és egészségi állapotának megfelelően jogi ügyintéző munkakörbe helyezte át.

A balesetért az alperes teljes anyagi felelősségét a Pécsi Megyei Bíróság, mint fellebbezési bíróság Mf.II.20.355/1973/13. számú ítéletével állapította meg.

A felperes 1973-ban egy T.H. típusú személygépkocsi kiutalását kérte, a gépjárművezetésre való alkalmasságot véleményező szakértői bizottság pedig megállapította, hogy a jármű használatára rászorul, azt átalakítás nélkül vezetheti. Erre tekintettel a felperes 1974. szeptember 11-én megvásárolta a gépkocsit, amely árából az alperes 15.000 forintot, a V. Szakszervezet pedig további 15.000 forintot térített meg. A fennmaradó összeget a felperes viselte.

1977. júniusától az alperes a gépkocsi üzemeltetési és javítási költségeit megtérítette a felperesnek a csatolt számlák ellenében.

A felperes 1981. július 29-én egy új T.H. típusú személygépkocsit vásárolt 44.135 forint összegben. A régi, és nagymértékben elhasználódott gépjárművét nem adta el, azt meg akarta tartani. A felperes az új gépjármű vételárának megtérítése iránt kérelmet nyújtott be az alpereshez, amelyet a munkáltató elutasított azzal, hogy csak 10.000 forint összegű szociális támogatás kifizetése engedélyezett.

A Munkaügyi Döntőbizottság 1982. május 21-én kelt határozatával a felperes kérelmének teljes egészében helyt adott, és 44.565 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Ezen döntés ellen a munkáltató keresetet nyújtott be, a Pécsi Munkaügyi Bíróság pedig - utóbb a Pécsi Megyei Bíróság is - ítéletével az alperest 31.135 forint kártérítés megfizetésére kötelezte azzal, hogy a régi gépkocsi akkori forgalmi értékét 13.000 forintban határozta meg, amelyet a kártérítés összegéből levont.

A felek között nem volt vitás, hogy a felperes 1972. május 5-én bekövetkezett munkahelyi balesetéért az alperest terhelte a teljes anyagi felelősség. Erre tekintettel a munkáltató munkabér-különbözet fejében kártérítési járadékot folyósított, továbbá 1977. óta a T.H. gépkocsi használatával felmerülő üzemeltetési és javítási költségeket is átvállalta.

Ezt követően a felperes egy D., utóbb egy használt A. gépkocsit vásárolt, majd 1996-ban egy F.T. járművet vett, 2002-ben pedig egy V.B. gépjárművet vásárolt automata sebességváltóval. A járművek esetében az alperes megtérítette a vételárat a korábbi gépkocsi beszámítása mellett, továbbá a fenntartási és üzemeltetési

költségeket is térítette a felperes részére a csatolt számlák ellenében.

A V.B. gépjármű meghibásodását követően a felperes 2008-tól kezdődően több alkalommal is bejelentette a kárigényét az alperesnek, aki ennek csak részben tett eleget. Előadta, hogy a gépkocsi műszaki hibájával kapcsolatos javítási költségek nem a munkabalesettel okozati összefüggésben merültek fel, ezért annak megtérítésére az alperes nem köteles, továbbá arra hivatkozott, hogy kizárólag a megvásárolható legolcsóbb gépkocsi (S.) tekintetében köteles az alperes a költségek megtérítésére.

A felperes az eljárás során többször módosított kereseti kérelmében 3.609.952 forint és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest perköltség fizetés mellett.

A Pécsi Munkaügyi Bíróság a 3.M.2/2011. számú ügyben a keresetet alaposnak találta a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményére figyelemmel. Ezen döntést a Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Mf.20.305/2013/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította. Meghatározta azon szempontokat, amelyeket az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárás során figyelembe kellett vennie. Egyebek mellett előírta igazságügyi könyvszakértői igénybevételét annak megállapítása érdekében, hogy mi az a valóban indokolt költség, amelynek megtérítésére a felperes jogszerűen igényt tarthat. A másodfokú bíróság a 2006. október 20. és 2007. augusztus 14. közötti időszakban az elévülés lehetőségét is vizsgálat tárgyává tette.

Az alperes a megismételt eljárás során - a szakvélemény beszerzését követően - 555.181 forint tekintetében elismerte a kereseti igényt, és nem ellenezte annak megtérítését. Ezen felül a kereset elutasítását kérte.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.494/2013/22. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 555.181 forintot kártérítés címén, valamint ezen összeg után 2012. január 1-jétől kezdődően késedelmi kamatot. A bíróság kötelezte a felperest, hogy fizessen meg állam által előlegezett költség címén 145.897 forintot, és az alperest ugyanezen jogcímen 36.775 forint viselésére kötelezte. Az ítélet szerint a pervesztesség-pernyertesség arányában a peres felek egymásnak perköltséget is kötelesek fizetni.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során igazságügyi könyvszakértői bizonyítást rendelt el abban a körben, hogy a csatolt számlák, bizonylatok értelmében az alperes által kimutatott elszámolás helyesnek tekinthető-e, illetőleg a munkáltatónál érvényben volt szabályzatnak megfelelően történt-e a felperes

részére a kifizetés az adott időszakok tekintetében.

A szakértő részletes kimutatást készített a csatolt számlák alapján az alperesi kifizetésekről. A biztosítási díjak megfizetésére vonatkozóan számlák nem álltak rendelkezésre, így azokat közvetett módon a biztosító intézet által időszakonként adott igazolások alapján vette figyelembe. A perrel érintett időszak vonatkozásában iratok nem álltak hiánytalanul rendelkezésre, de ezek hiányában is ezen tételeket a biztosító a felperesnek megfizette, illetve ténylegesen felmerült költségként ezek figyelembe vételre kerülhettek. A szakértőnek meg kellett bontania a 2007. szeptemberétől 2009. május 1-jéig tartó időszakot és az azt követő időt feltüntetve, hogy milyen szabályozás érvényesült figyelemmel a 22/2005. számú vezérigazgatói utasításban foglaltakra, valamint a 32/2009. számú vezérigazgatói utasításban rögzítettekre.

A szakértő nyilatkozott arról, hogy megbontotta a két időszakot, és a 2007. szeptember 1. és 2009. április 30. közötti idő tekintetében 500.281 forintot állapított meg, 2009. május 1-jétől 2011. december 31-éig 555.181 forint volt az az összeg, amely álláspontja szerint elszámolható a szabályozások értelmében a felperes javára. A szakértő személyes meghallgatása során még további kiegészítést tett az általa készített vélemény tárgyában, és előadta az alperesi felvetésre, hogy a 2009. május 1-jét követő időszakra hatályban volt szabályzat adataiból kiindulva és ezzel számolva a korábbi időszakra is, 475.270 forint lett volna az az összeg, amely megítélhető a felperes javára.

Az alperes álláspontja szerint a részéről teljesített 1.539.234 forint lényegesen meghaladta azt a térítést, amely a felperesnek egyébként járt volna, ezért állította, hogy ezen időszak vonatkozásában nem tartozik. A perben irányadó 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 177. § (1) bekezdése értelmében a munkáltató a kártérítési felelősség alapján a munkavállalónak elmaradt jövedelmét, dologi kárát, a sérelemmel, illetve ennek elhárításával összefüggésben felmerült indokolt költségeit köteles megtéríteni. Ez utóbbiak tekintetében a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy annak mértéke összefügg-e a sérelemmel, vagy annak elhárításával indokoltan merült-e fel, szükséges és ésszerű volt-e, továbbá milyen időtartamban merült fel, előreláthatólag meddig jelentkezik a károsultnál, továbbá milyen pénzbeli értékben határozható meg.

A megismételt eljárás során az alperes részben nem vitatta a kereseti kérelem teljesítését a 2009. május 1-jétől kezdődő időszak vonatkozásában. Elfogadta a szakértő számításait is. A felperes esetében az elszenvedett baleset utáni végtagcsonkolás és a perbeli időszakot áthidaló többszöri gépkocsihasználat közötti ok-okozati összefüggés megállapítható volt. A felperes egészségi állapotát tekintve az össz-szervezeti egészségkárosodása 35 %, a baleseti

sérülésekkel összefüggő egészségkárosodás fennáll, a jogi szabályok szerint 40-45 % közötti balesettel összefüggő munkaképesség-csökkenéssel jellemezhető a korábbi alapeljárás során beszerzett orvosszakértői vélemény értelmében. A szakértő rögzítette, hogy a felperes mozgásának jelentős mértékű nehezítettségét mind a járásban, mind a terhelhetőségben igazoltnak látja, tömegközlekedésben való részvételre nem alkalmas. Nem volt vitatott, hogy a felpereshez hasonló fogyatékos személyek által történő mindennapos közlekedés az egészségre közvetlen, súlyos veszéllyel jár.

A megismételt eljárás során a bíróság az igazságügyi könyvszakértői vélemény értelmében 555.181 forint megfizetésére kötelezte az alperest, ennek kifizetését a munkáltató nem ellenezte, ez pedig a 2009. május 1-jétől 2011. december 31-éig fennálló időszakra vonatkozott. Kétséget kizáróan ekkor az alperesnél érvényben volt az a szabályzat, amelynek alapján a szakértő vélelmezte ezt az összeget. A felperes továbbra is vitatta, hogy a bíróságnak az alperesnél érvényben lévő szabályzatok értelmében kellene a kártérítési igényét elbírálnia. A bíróság felhívta a felperes figyelmét, hogy a másodfokú határozatban rögzítettek szerint a perben az alperesnél érvényben lévő szabályzatok alapján kell vizsgálatni a szakértővel az összegaszerűségeket.

Az alperes a szükséges és indokolt költségek körében mérlegelés alapján kifizette az 1.539.234 forintot. Ezzel többet teljesített, mint az azt követően bevezetett szabályzatban foglaltak, illetőleg a bíróságnak az volt a meggyőződése, hogy a szükséges és ésszerű költségtérítés a felperes felé megtörtént, ezért ezen időszak vonatkozásában nem tartotta alaposnak a kereseti kérelemben foglaltakat.

Az elsőfokú bíróság - utalva az Mt. 11. §-ának (1), (2) bekezdésére, és 286. §-ának (1) bekezdés c) pontjában foglaltak alapján - kifejtette, hogy a felperes csak utalt az egyes jogcímeken felmerült költségekre, ezért ezen követeléseket konkrétan megállapítani nem lehetett. Ezen időszakban a fellelhető dokumentumok alapján a felperes jogorvoslati lehetőséggel nem élt, melyre az alperes a kártérítési igény csökkenéséről szóló tájékoztató levelekben minden esetben felhívta a figyelmét.

A fenti jogszabályi rendelkezések, és a szakértői vélemény értelmében a bíróság a 2006. október 20-ától 2007. augusztus 14-éig terjedő idő vonatkozásában megállapította a felperes igényének elévülését. Az alperes kifizetései a 2006. október 20 - december 31., és 2007. január - május közötti időszakra vonatkozóan a felperes kérelmeiben foglaltakkal azonos összegben történtek meg. A 2007. májustól augusztusig terjedő időre az alperes már csak

részben ismerte el a felperes által megtéríteni kívánt költségeket, melyre vonatkozó alperesi levelezés, illetve banki kivonat a szakvélemény mellékletének részét képezte.

A bíróság nem osztotta azt a felperesi álláspontot, amely szerint a teljes kár megtérítésére lenne köteles az alperes. Azt mérlegeléssel a munkáltató szükséges és indokolt, ésszerű költségek megtérítési kötelezettségénél fogva ítélte meg, és kötelezte kártérítés fizetésére. A bíróság álláspontja értelmében ugyanis a jogalap tekintetében érvényesülő teljes alperesi kárfelelősség nem jelentette valamennyi költség megtérítésének kötelezettségét az alperes részéről.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.644/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét kiegészítette azzal, hogy az alperes a tőkemarasztalás után járó kamatok megfizetésére annak kifizetéséig köteles. Egyebekben az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében helybenhagyta, és a felperest perköltség, valamint illeték viselésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, és abból helytállóan következtetett arra, hogy a felperest, az őt 1972. május 5-én ért üzemi balesettel összefüggésben a keresettel érvényesített 2006. október 20-ától 2011. december 31-éig terjedő időre személygépkocsijának üzemben tartásával kapcsolatban 555.181 forintnál több kártérítés nem illeti meg. Helytálló volt az a következtetése is - figyelembe véve a könyvszakértő aggálytalan szakvéleményét -, hogy a felperes 2007. szeptember 1-je előtti időre vonatkozóan érvényesített kártérítési igénye elévült.

A 2006. november 14-e és 2008. január 10-e között tett felperesi bejelentésekben igényelt, a 2006. október 1. és 2007. december 31. közötti időszakra vonatkozó követeléseket az alperes mind jogalapjában, mind összecszerűségében elismerte, és meg is fizette a felperes gépjármű üzemben tartásával összefüggésben 2007. májusáig. A 2007. júniustól augusztusig, illetve szeptembertől decemberig terjedő időre azonban a 2007. október 5-én, illetve 2008. március 31-én kelt levelekben írt követelést már csak részben ismerte el, az üzemeltetéssel összefüggésben felmerült költségeket teljes egészében, míg az üzemanyaggal kapcsolatos kiadásokat havi 40.000 forint erejéig. Egyúttal tájékoztatta a felperest a döntése elleni jogorvoslat lehetőségéről.

A felperes azonban a 2008. január 1-je után előterjesztett kár megtérítése iránti igénybejelentéseiben nem érvényesítette erre az időszakra az alperes által elismerteken felül fennálló követeléseket, és jogorvoslattal sem élt a munkáltató határozata ellen. Keresetlevelében ezek megítélését is kérte az alperestől. A 2008. január 10-én, tehát elévülési időn belül kelt kárigény

bejelentésében csupán 2007. szeptemberétől kezdődően kérte az üzemanyag költség, a CASCO, és a kötelező felelősségbiztosítás díjának megfizetését, ezért a 2007. szeptember 1-je előtti, az alperes által meg nem fizetett, a gépkocsival kapcsolatos kiadásaira vonatkozó követelése elévült.

Helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor vizsgálta, hogy mely költségek merültek fel a sérelemmel összefüggésben, amelyért az alperes helytállni köteles, illetve hogy ezek mennyiben tekinthetők indokoltnak. Ennek eldöntése a perben felmerült összes körülmény figyelembevételével a bírói mérlegelés körébe tartozik.

A felperes maga is nyilatkozott a másodfokú tárgyaláson arról, hogy a személygépkocsit akkor is használná, ha nem szenved el az üzemi balesetet. A bíróság szerint köztudomású tény, hogy a XXI. században Magyarországon abban a társadalmi rétegben, amelybe a felperes is tartozik, szinte minden háztartásban használnak személygépkocsit. Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes akkor is autóval közlekedne, ha nem éri baleset.

A költségek megtérítésének indokoltsága vonatkozásában a bíróság nem azt vizsgálta, hogy milyen célra veszi igénybe a felperes a járművet, hanem hogy a járműhasználat mely része az, amelyet kizárólag a balesetből eredő maradandó hátránya tesz indokolttá. A bírósági gyakorlat szerint a személygépkocsi megvásárlásának költségtérítése nem csökkenthető például azon az alapon, hogy azt a hozzátartozók is használják.

A másodfokú bíróság korábbi végzésében már állást foglalt arról, hogy elfogadhatónak és irányadónak tekinti az alperes utasításának pontjában írtakat, mert az abban felsorolt költségek megfelelnek annak az elvárásnak, hogy a károsultat olyan helyzetbe kell hozni, amelyben akkor volna, ha a káresemény nem következik be. A felperes nagy valószínűséggel akkor is használná a személygépkocsit, ha nem éri a perbeli baleset.

A fentiekből az következik, hogy nemcsak az utasítás hatályba lépését követő időszakra tekintette a bíróság irányadónak az abban foglaltakat, hanem az azt megelőző évekre érvényesített valamennyi követelésre, mivel a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében nem azt mondta ki, hogy az utasításban foglaltak alapján kell megítélni a felperes kárigényét, hanem azt, hogy az Mt. 177. § (1) bekezdése szerinti indokolt költségek körének meghatározásához az abban foglaltakat irányadónak kell tekinteni.

Ezekre az indokokra tekintettel volt alapos az alperesnek az a kérelme, hogy a 2007. szeptember 1-je és 2009. április 30-a közötti időszakra is ugyanazon módszer alapján kerüljön kiszámításra a felperest megillető kártérítés összege, mint az ezt követő

időszakra. Az így kiszámított összeg 475.270 forint, mivel azonban ezt az alperes 555.181 forintban jelölte meg, a bíróság a Pp. 215. §-ában foglaltakra tekintettel helyesen döntött, amikor a munkáltatót az általa elismert tőkeösszegben marasztalta.

A S. gépkocsi fiktív költségeivel, illetve a biztosítási díjak bizonyításával kapcsolatos fellebbezési érvelés nem értelmezhető, mert a perben nem merült fel adat arra, hogy a felperes olyan mértékű üzemeltetési költséget igényelhetett volna, amely egy Suzuki fenntartásával arányos, az alperes pedig elfogadta a felperes állítását az általa befizetett biztosítási díjak vonatkozásában.

A felperes felülvizsgálati kérelme „a megelőző eljárásban hozott 3.M.1/2011/47. számú ítélettel megegyező határozat” meghozatalára irányult.

A felülvizsgálati hivatkozás szerint az elsőfokú bíróság hiányosan hajtotta végre a törvényszék által adott, az új eljárásra vonatkozó utasításokat, könyvszakértőt rendelt ki annak eldöntésére, hogy a sérültnak a gépkocsi használatából mi volt a szükséges, és indokolt költsége. Ennek eldöntése azonban orvosszakértői feladat, akik 1973-tól 2012-ig folyamatosan állapították meg, hogy a felperes „mozgáskorlátozottsága miatt gépjármű használatára rászorult, indokolt”.

A megismételt eljárásban a bíróságnak végre kellett volna hajtatnia a Pécsi Törvényszék azon utasítását, hogy a „megismételt eljárásban az alperest fel kell hívni, hogy a peresített időszakban a felperes részére kifizetett összegekről, azok pontos jogcíméről nyújtson be előkészítő iratot. Nyilatkozzon arról, hogy 2010. november 12-étől miért tagadta meg a térítést, csatolja továbbá a hatályos utasítást a kártérítések fizetésére vonatkozóan”. Ezek ismeretében derült volna ki az a tény, hogy az alperes nem számolt el az egyes felperesi igényekkel részletesen, tételesen, holott ez alapvető követelmény.

Jogszabályt sértett a másodfokú bíróság, amikor az elévülésnél nem vette figyelembe a felperes bírósághoz is becsatolt, az alperes által is elismert, az igény érvényesítése érdekében írásban benyújtott felszólításait.

A megismételt másodfokú eljárásban a bíróság jogszabálysértést követett el, amikor jogforrássá emelte az alperes által 2009-ben alkotott vezérigazgatói utasítást, és alkalmazhatónak találta a 2007-től keletkezett kárigényekre.

Az alperes önkényesen, minden jogszabályi felhatalmazás nélkül korlátozta saját kártérítési felelősségét a felperes nyugdíjazása

után hozott vezérigazgatói utasításával.

A Pécsi Törvényszék hivatkozott határozatában elfogadta az alperesnek a felperessel kapcsolatos kártérítési eljárására kiterjesztett vezérigazgatói döntéseit jogszabályként, ezáltal megsértette a Pp. 1. §-át.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében kárigényének alátámasztásául jogeseteket jelölt meg (4. oldal). Emellett rámutatott, hogy abban a társadalmi rétegben, amelybe ő is tartozik, nem a legolcsóbb S gépkocsit üzemeltetik. A felülvizsgálati kérelmén lerótt 306.000 forint illetéket.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult a felperes felülvizsgálati eljárási költségben való marasztalásával.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint részben megalapozott.

A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Tekintettel arra, hogy az alperes a jogerős ítéletben megállapított kártérítés fizetésére kötelező összeget nem támadta, ez a felülvizsgálati eljárásban nem képezhette vizsgálat tárgyát.

A felperes 1972. május 5-én a munkahelyén munkavégzés közben szenvedett üzemi balesetet, amely következtében a bal lábszárának felső harmadát csonkolni kellett. Ennek következménye, hogy mozdonyvezetőként a továbbiakban nem volt foglalkoztatható, ezért a munkáltató - jogi végzettsége alapján - egészségi állapotának megfelelő más munkakörben, jogi ügyintézőként alkalmazta.

Az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 174. §-ának (1) bekezdése értelmében a munkáltató a munkavállalónak munkaviszonyával összefüggésben okozott káráért vétkességére tekintet nélkül teljes mértékben felel. Ugyanezen § további rendelkezése a munkáltató mentesülésének feltételeit, illetve lehetőségeit rögzíti. A balesetet követően lefolytatott bizonyítási eljárás során ilyen mentesülésre okot adó körülmény nem került megállapításra, az alperes teljes anyagi felelősségét a Pécsi Megyei Bíróság Mf.II.20.351/1973/13. számú ítéletével 1973. szeptember 27-én jogerőre emelkedett döntésével kimondta.

Az Mt. 177. §-ának (1) bekezdése értelmében a munkáltató a 174-176. §-on alapuló felelőssége alapján a munkavállalónak elmaradt jövedelmét, dologi kárát, a sérelemmel, illetve ennek elhárításával összefüggésben felmerült indokolt költségeit köteles megtéríteni.

A jelen eljárásban tehát az képezte a vita tárgyát, hogy a felperes által előterjesztett kártérítési igény - amelyben költségeinek megtérítésére kérte kötelezni az alperest - indokoltnak tekinthető-e. Ebben a körben a bizonyítás a felperest terhelte.

Az eljáró bíróságok azt helytállóan állapították meg, hogy az alperesnél a vezérigazgatói utasítás nem tartalmazott konkrét előírást a kifizethető kártérítés összegére nézve, vagyis a törvény rendelkezéseit tekintette magára nézve irányadónak. Ezt követően azonban a 2009. május 1-jétől hatályban lévő vezérigazgatói utasítás fejezete részletesen tartalmazta a 2006. szeptember 1. előtt bekövetkezett munkabaleset kárigényérvényesítési rendjét és szabályait. Ennek pontja szerint a munkáltató vállalta, hogy a károsult részére az üzembe helyezéshez negyedévente, a felelősségbiztosításhoz, a CASCO biztosításhoz - azzal, hogy az önrészt minden esetben a károsult viseli - évente két alkalommal, téli- és nyári gumiabroncs-csere munkadíjához, egy garnitúra téli gumi vásárlásához, a gépkocsi műszaki vizsgájához, környezetvédelmi vizsgájához, kötelező szervizekhez (olajcsere, olajszűrő csere, levegőszűrő csere, fék kopás, gyertya, stb.) kapcsolódó költségek számlával igazolt díjának kétharmad részéhez negyedévente havi 38 liter 95-ös oktánszámú benzinnel számlával igazolt költségéhez hozzájárul.

Helytálló azon felülvizsgálati érvelés, hogy a munkáltatói utasítás nem tekinthető jogszabálynak. A belső szabályozás pedig nem korlátozhatta a munkáltató törvényben előírt fizetési kötelezettségét, így a bíróságok tévesen tulajdonítottak kiemelt jelentőséget az utasításokban foglaltaknak, és jogsértően határozták meg ennek alapján a szakértő által vizsgálandó körülményeket. Az indokolt költség megállapítása során ugyanis a törvény által rögzített munkáltatói teljes kártérítési felelősség az irányadó.

Az indokolt költség megállapíthatósága körében azonban a bizonyítás a felperest terheli (Pp. 206. §), és azösszegezés megállapítása során figyelemmel kell lenni a károkozás tilalmának érvényesülésére is. A bíróságoknak - a kioktatási kötelezettségük teljesítését követően - a felek által előterjesztett körben kell a bizonyítást lefolytatni szükség esetén a felperes által indítványozott szakértők bevonásával. A felperesi igény megalapozottsága során figyelemmel kell lenni arra a következetes ítélkezési gyakorlatra, amely szerint a károsult nem köteles személyi és vagyoni viszonyait a baleset után változatlanul fenntartani és megőrizni (Mfv.I.10.317/2014/2.). A felperes esetében is jelentős változás történt a balesetét követően, mivel jogi végzettséget szerezve ezen területen helyezkedett el, jelenleg ügyvédi tevékenységet folytat. Ezért nem mellőzhető az indokolt költségek megállapításánál, hogy a felperes a létfenntartását

milyen formában, milyen foglalkozás végzése mellett biztosítja, ennek ellátását a balesetből eredő egészségi állapota mennyiben nehezíti, illetve ezzel összefüggésben is milyen költségei merülnek fel.

A megismételt eljárás során ugyancsak tisztázandó, hogy az alperes által elfogadott, és részéről kifizetett összeg a felperes milyen jogcímen előterjesztett igényének kompenzálását szolgálja álláspontja szerint.

A felülvizsgálati kérelemnek az elévülésre vonatkozó álláspontja téves. A másodfokú bíróság - az elsőfokú bírósággal egyezően - helyesen értelmezte az Mt. 11. §-ában szabályozott elévülésre vonatkozó szabályokat. A jogerős ítélet második oldala tételesen levezeti a felperes által előterjesztett igények benyújtásának időpontját, illetve hogy azok miért nem voltak alkalmasak az elévülés megszakítására. A Kúria a jogerős ítéletben foglalt indokokkal azok megismétlése nélkül egyetértett.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a másodfokú bíróság ítéletének azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletének az alperes 555.181 forint kártérítés megfizetésére kötelező döntését helybenhagyta és rendelkezett a tőkemarasztalás után járó kamat mértékéről, valamint az elévülésről rendelkező döntést hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés]. Azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ezen összeget meghaladóan elutasította a keresetet - az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése szerint.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul, az illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján kell megfizetnie.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét és a felülvizsgálati eljárás illetékét a Kúria megállapította [Pp. 275. § (5) bekezdés], annak viseléséről a megismételt eljárás során kell döntenie. A felperes felülvizsgálati kérelmén tévesen lerótt 306.000 forint illetéket visszaigényelheti, a kérelmét az elsőfokú bíróságnál és az illetékes adóhatóságnál is be kell nyújtania [Itv. 80. § (1) bekezdés i) pont].

Budapest, 2016. január 6.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó

Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Nné

tisztviselő